

A rajzon van egy koffer, mivel Rómától Indiáig megfordultam. Egy Petőfi idézet, az Elhull a virág, eliramlik az élet - összekötő szöveggént. Egyik sarokban az 1848-as zászló, a másikban az 1956os lyukas zászló. Középen a Himnusz kezdő sora, mögötte a Hősök tere, egy ablak, mögötte az életfa, körülötte 44 angyal. Az ablak a kitekintést jelképezi. Én is benne vagyok kétszer: fiatalon egy madárral, megöregedve egy ásványt fogok. Egész kicsiben benne van a tordai ház is. Picasso félmeztelenül, mögötte egy nonfiguratív műve, ami készül, előtte a modell, és egy absztrakt akt, ráírva, hogy kubi, a kubizmusra utalva. Picassónak van szarvacskája is, mert messze elkerülte az egyházakat.

Miért mondta azt, hogy amikor ön járt főiskolára, még tudtak rajzolni?

Minden kiállítás megnyitóján megmagyarázzák, dicsérik a foltokat, meg a sprézett alkotásokat. Mondok egy viccet. A műelemző gyereke kezd beszélni. Nagyon büszke rá, és mondja a barátjának, nézd, milyen okos a gyerek. Elkezd kérdezgetni: Pistike, neked hány szemed van? Kettő. Hány füled van? Kettő? Nagyon jó. Hány kezed van? Kettő. Hány lábad? Kettő. Hát, ez mindent tud. És hány fejed van? Kettő. Na itt már baj van. És mi leszel, ha nagy leszel? Mű-elemző. Ezt azért mondtam el, mert amikor elolvasok néhány műelemzést, megjídek. Nem bántani akarom a folt-pöttyfestőket, ezt ők nagyon jól csinálják, a baj az, hogy csak az így megmagyarázott művészetet patronálják, veszik meg jó áron. Nemrég jártam a Magyar Nemzeti Galériában. Bereczky Lóránt főigazgatónak meséltem, hogy hazudni szoktam, mert azt mondom, hogy harminc-negyven éve nem vettem tőlem semmit. De ez nem igaz. Soha sem vettem tőlem semmit.

Zsoldos Szilvia

Gross Arnold gyűjteménye - A magyar grafika aranykora. A kiállítást dr. Sinóros Szabó Katalin nyitotta meg június 5-én 18 órakor a Vízivárosi Galériában. A kiállítás június 27-ig volt megtekinthető.

Grafikák Gross Arnold gyűjteményéből

A grafika méltatlanul mellőzött műfaj hazánkban. Leginkább illusztrálásra tartják alkalmasnak, pedig a finom vonalakból kialakuló képek ábrázoló- és hatóereje semmivel sem marad el a festményeké mögött.

A grafika, különösen a sokszorosító grafika, mint a rézkarc is, könnyű műfaj, vélik sokan, hiszen a képet lemezbe karcolni, majd abból több lenyomatot is készíteni sokkal egyszerűbb, mint festeni, ez azonban egyáltalán nem igaz. Aki egyetlen szál papírral, a vonalak finom pókháló erezetével, és a színek páratlan kavalkádjával képes csodavilágot alkotni, az valódi művész.

Gross Arnold emellett a rézkarc műfajának valóságos megújítója. Ez a technika abszolút kompozíciós készséget és mesteri rajztudást kíván. Finom, mívesen kimunkált, aprólékos részletekben gazdag volt a nagy előd, Rembrandt valamennyi rézkarca is. Gross Arnold azonban nem elégedett meg ennyivel. Gondosan és pontosan megrajzolt, majd lemezre karcolt kompozícióit több fázisban készíti.

Lapjain szövevényes kompozíciók, valóságos vonalerdők bukkannak elő a színek káprázatos körtáncából. Mágnesként vonzza és olvasztja magába nézőit ez a kissé bizarr, mégis elbűvölő világ.

Képei különös, egyfajta megbonthatatlan, organikus egységbe olvadó kompozíciót alkotnak. Minden reális és szürreális részletnek helye, értelme és célja van. A tökéletes harmónia alapja pedig a természettől ellesett csodák feltárása, hiszen még a leginkább kitaláltak vélt árnyalatokat is kedvenc ásványaitól vette kölcsön a művész. Gross Arnoldnak csak a természet megfellebbezhetetlen harmóniájához méltó tökéletes kompozíció, rajz és kidolgozás felel meg.

Éppen ez az oka, hogy előszeretettel gyűjti, és igen nagy becsben tartja kortársai, pályatársai grafikáit. Tiszteli a tudást, a képzelőerőt, a megfogalmazás egyéni szabadságát, a mesterséget, a másik művészt magát. Mert ez a korosztály képviselte - és az élők révén még ma is képviseli - a magyar grafika aranykorát. Ezek a művészek közös indítással, közös mesterekkel a hátuk mögött hozták létre azt a sokrétű, nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő grafikai anyagot, melyből értő szemű gyűjtő és galériás ma is szívesen válogat. Méltó utódai ők a grafika nagymestereinek, Rembrandtnak, Dürernek.

Közös volt az indulás, de ahányan voltak, annyiféle világot építettek fel finoman szőtt vonalaikból. Külön utakon jártak, de nem feledték a gyökereket, az összekötő erőt. Még közösség voltak, még barátok. Sokat lehetne - ebben is - tanulni tőlük.

dr. Sinóros Szabó Katalin

*****

„...annyi balszerencse közt...”

...de hozzátehetnők: oly sok vizzálykodás után - foglalkozunk most egy kicsit saját, legigazabb dolgainkkal. Hiszen gazdag a múlt és mindig kérdőjelekkel teli a jövő. Érdemes hát a kettő között evickélő pillanatban - vagyis a jelenben - szemrevételeznünk kedves, igaz, s oly fontos dolgokat!

Miközben a nagy meleg, vagy a nagy szárazság fölött jajkodunk, el ne feledjük megemlíteni a már mögöttünk lévő július 2-át, amelyet a Kárpát medence több népe Sarlós Boldogasszonynak nevez.

Ez a nap valójában a „visitatio” ünnepe: Mária látogatása Erzsébetnél, amikor a szülés előtt álló Erzsébet megkérdezi:

- Hogyan lehet az, hogy Uram anyja jön hozzám? - a várandós Mária az örökszép „magnificat anima mea Dominum” szavakban tör ki. Károli Gáspár gyönyörű szövege szerint (Lukács 1,46-47):

Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendez az én lelkem az én megtartó Istenemben. Mert reá tekintett az ő szolgáló leányának alázatos állapotjára, mert íme mostantól fogva boldognak mondanak engem minden nemzetségek. Mert nagy dolgokat cselekedék velem a Hatalmas; és szent az ő neve!

A jelenetet nagyon sok templomunkban megörökítették, de egy ábrázolást mindenképpen érdemes említeni, mert a középkori magyar festészet egyik csodája. Eredetileg Selmecebányán állt, jelenleg a Szépművészeti Múzeumban őrzik M.S. mester Mária és Erzsébet találkozása című táblaképét.

Számos népszokás közül, amelyek Sarlós Boldogasszony napjával kapcsolatosak, most csak egyet említnék. Dr. Mayer József kedves olvasónk küldte be saját gyűjtését, ebből idézünk:

„A Sarlós Boldogasszonyhoz kapcsolódó népszokások Mária látogatásához kötődnek. Az ország északi részein egy felvirágozott széket tesznek a ház elé, hogyha arra jönne a „nehézkés” Mária, legyen hol megpihennie.”

Az év egyik legkedveltebb névnapja július 13-a, Margit, ám ez nem az árpádházi szent, hanem az antiochiai vértanú napja. Bálint Sándor Ünnepi kalendáriumában hozzászól, hogy IV. Béla király vélhetően igencsak szándékosan járt el, amikor úgy döntött, hogy a tatárjárás pusztításai közben megszületett kicsi leányát Margitnak keresztelteti... nem is sejtve még, hogy a leánykából ugyancsak szent lesz.

Régebben ismertek voltak Margit-napi búcsúk s akad néhány helységnév is, amelyek a sarkányölő szűz nevét őrzik: Szentmargita, Mezőszentmargita, Szentmargitbánya.

A névnapok és szentek sorát megszakítjuk néhány szó erejéig a világ egyik leghíresebb júliusi dátumával, ez pedig 14-e, 1789, Párizs: a Bastille lerombolása, amit leegyszerűsítve „a francia forradalom” évfordulójaként emlegetünk. Következményein át sok mindent